

ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ଜେଠାଲାଲ ଚେଲାଭାଇ ପଟେଲ୍

(ଏ. କେ. ସରକାର ଏବଂ କେ. ଏନ୍. ଖାଞ୍ଜୁ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିହୟ)

1963

ଜିଏସ୍‌ସି 6

କାରଖାନା ଅଧିନିୟମ, 1948 (1948ର 63), ଧାରା 21 (1)(iv)(c), 92,101 -
ବିପଜନକ ଯନ୍ତ୍ର - ତଦନ୍ତ - ସୁରକ୍ଷା ବାଡ଼ର ଅନୁପସ୍ଥିତି - ଅନ୍ୟ କାହା ଦ୍ଵାରା ବାହାର କରାଯାଇଛି,
ଉତ୍ତମ ସୁରକ୍ଷା କି ।

ଏକ ତୈଳ କାରଖାନାର ସ୍ଵର ଗିୟର ଚକକୁ ତେଲ ଦେଉଥିବାବେଳେ, ଜଣେ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ହାତ ଫସି ଯାଇଥିଲା ଓ ତାକୁ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଦୁର୍ଘଟଣା ସମୟରେ ସ୍ଵର ଗିୟର ଚକର ଆବରଣ ସେଠାରେ ନଥିଲା । କାରଖାନାର ପରିଚାଳକ ଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା, ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 21 (1) (iv) (c) କୁ ଅନୁପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିବାରୁ କାରଖାନା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 92 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରମିକ ଜଣକ କହିଥିଲେ ଯେ ଏହି ଆବରଣକୁ ମରାମତି ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷର ଯୁକ୍ତି ଏହା ଥିଲା ଯେ ଶ୍ରମିକଜଣକ ନିଜେ ଏହାକୁ ହଟାଇ ଦେଇଥିଲେ । ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଚାରପତି ଉଭୟଙ୍କ ମତକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ମତି କିମ୍ବା ଅବଗତି ବିନା ଯଦି କେହି ଆବରଣକୁ ହଟାଇଦେଇଥାନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରି ସେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରିଥିଲେ । ଅପିଲ ଉପରେ, ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷ ମୁକ୍ତିକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ ।

ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ: (i) କେବଳ ଏହି ତଥ୍ୟ ଯେ ଦଖଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକଙ୍କ ଅବଗତି, ସମ୍ମତି କିମ୍ବା ମନ୍ତବ୍ୟ ବିନା ଅନ୍ୟ କେହି ସୁରକ୍ଷାର ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ହଟାଇ ଦେଇଥିଲେ, ଏହା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ବିଧାନ ଏହା କହେ ଯେ ଯନ୍ତ୍ର ତାଲୁଥିବା ସମୟରେ ଏକ ସୁରକ୍ଷା ଆବରଣକୁ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ରଖିବା ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ସେ ତାହା କରିନାହାନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ନଥିଲେ ବୋଲି ସ୍ଥାପିତ କରିବା ତାଙ୍କ ଦାୟିତ୍ଵ ହେବ ।

1963

ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

କେଠାଲାଲ

କେଲାଲାଲ ପଟେଲ୍

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

(ii) ଏପରିକି ଯେଉଁଠାରେ ଦଖଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକ ପ୍ରମାଣ କରିପାରିବେ ଯେ ଅନ୍ୟ କେହି ବାଡ଼କୁ ହଟାଇ ଦେଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଆହୁରି ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ଏହି ବାଡ଼ ସର୍ବଦା ଉଚିତ୍ ସ୍ଥିତିରେ ଥିଲା, ଏହାକୁ ହଟାଯାଇନଥିଲା ବୋଲି ଦେଖିବାକୁ ସେ ଯଥାର୍ଥ ତତ୍ପରତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଥିଲା ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 193/1961 ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 367/1960 ରେ ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 9 ଏବଂ 10 ଫେବୃଆରୀ, 1961 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ହାରା ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ, ଡି. ଆର୍. ପ୍ରେମ୍, କେ. ଏଲ. ହାଥୀ ଏବଂ ଆର୍. ଏଚ. ଧେବର ।

ଉତ୍ତରଦାତା ହାଜର ହୋଇନଥିଲେ ।

ଡିସେମ୍ବର 6, 1963 । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା – ଏହି ଅପିଲ କାରଖାନା ଅଧିନିୟମ, 1948 ଅଧୀନରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପନ କରିଛି । ଏହା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ଥିଲା ଯେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ଉପସ୍ଥିତି ନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅପିଲ ସମର୍ଥନରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରେମ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସୂଚିତ ନିର୍ଣ୍ଣୟଗୁଡ଼ିକ ସହ ଏହି ମାମଲାକୁ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିରପେକ୍ଷ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ସହାୟତା ପାଇଁ ଆମେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ବହୁତ କୃତଜ୍ଞ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଏକ ତୈଳ କାରଖାନାର ପରିଚାଳକ ଅଟନ୍ତି । ଏହି କାରଖାନାରେ ଏକ ସ୍ଵର ଗିୟର ଚକ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଗତିଶୀଳ ଥିବା ସ୍ଵର ଗିୟର ଚକକୁ ଗ୍ରୀଭ୍ ଦେଉଥିବାବେଳେ ମିଲ୍ ର ଜଣେ ଶ୍ରମିକଙ୍କର ଗୋଟିଏ ହାତ ସେଥିରେ ଫସି ଯାଇଥିଲା । ଶେଷରେ ସେହି ହାତକୁ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ସ୍ଵର ଗିୟର ଚକର ଏକ ଆବରଣ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ନିମ୍ନ ଅଂଶ ସହ ଏହାକୁ ସଂଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ବୋଲ୍ଟ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଘଟଣା ସମୟରେ ସେଥିରେ ଆବରଣ ନଥିଲା, ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପୂର୍ବରୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଶେଷ ଥର ପାଇଁ କେତେବେଳେ ଏହା ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଥିଲା ତାହା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ।

ଧାରା 21 (1) (iv) (c) କୁ ଅନୁପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିବାରୁ କାରଖାନା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 92 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଉପରେ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ଧାରାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶଟି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

ଧାରା 21. (1) ପ୍ରତ୍ୟେକ କାରଖାନାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତଗୁଡ଼ିକ ଯଥା, -

.....

.....

(iv) ଯଦି ସେଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବେ ପରିବେଷିତ ହୋଇଥାନ୍ତା, ସେହିପରି କାରଖାନାରେ ନିୟୋଜିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଏହିପରି ସ୍ଥିତିରେ କିମ୍ବା ନିର୍ମାଣରେ ନଥାନ୍ତି, ତେବେ ନିମ୍ନଲିଖିତ, ଯଥା -

.....

(c) ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଯନ୍ତ୍ରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିପଜ୍ଜନକ ଅଂଶକୁ,

ବୃହତ ନିର୍ମାଣର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧ ଦ୍ଵାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ପରିବେଷିତ କରାଯିବ ଯାହାକୁ ସେମାନେ ପରିବେଷିତ କରୁଥିବା ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ଅଂଶଗୁଡ଼ିକ ଗତିଶୀଳ କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯିବ:

ଏହି ଅଧିନିୟମ ଧାରା 92 ନିମ୍ନମତେ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ:

ଧାରା 92. ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ବିଶେଷ ଭାବେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟତୀତ ଯଦି କୌଣସି କାରଖାନାରେ, କିମ୍ବା କାରଖାନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମର କୌଣସି ପ୍ରାବଧାନର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୁଏ ତେବେ କାରଖାନାର ଦଖଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ ଏବଂ ଜେଲଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ

1963

ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ଜେ.ଓ.ଲାଲ

ଜେ.ଲାଲାଲ ପଟେଲ୍

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ଏଥିରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ ସ୍ୱର ଗିୟର ଚକ ଉପରେ ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣ ଲଗାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣ ଥିଲା । ଏହି ଯୁକ୍ତି ରଖାଯାଇନଥିଲା ଯେ ଯଦି ଏହା ସେଠାରେ ଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ଉତ୍ତରଦାତା କୌଣସି ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା, କିନ୍ତୁ ତାହା ସେଠାରେ ନଥିଲା । ଶ୍ରମିକ ଜଣକ କହିଥିଲେ ଯେ ଏହାକୁ ଉତ୍ତରଦାତା ମରାମତି ପାଇଁ ହଟାଇ ଦେଇଥିବା ବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମାମଲା ଏହା ଥିଲା ଯେ ଶ୍ରମିକ ନିଜେ ଏହାକୁ ହଟାଇ ଦେଇଥିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରଣ ବିଚାରପତି ଉଭୟ ପକ୍ଷକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଏହି ମତ୍ତବ୍ୟ ଦେଇ ଖଲାସ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦି ତାଙ୍କ ସମ୍ମତି କିମ୍ବା ଅବଗତି ବିନା କାହା ଦ୍ୱାରା ଆବରଣକୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଯେତେବେଳେ ଏହି ମାମଲା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୁର୍ତ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଅପିଲରେ ଆସିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଇଞ୍ଜିଣ କାରଖାନା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଇଞ୍ଜିଣ କୋର୍ଟର ଏବଂ ଆମ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ମାମଲାର ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ସେମାନେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ: (1) ଯଦିଓ ଭାରତୀୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 21 (1) (iv) (c) ଅଧୀନରେ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧର ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ, ତଥାପି ଏହା ପୂର୍ବାନୁମେୟର ପରୀକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୁଏ, ଏବଂ (2) ଯଦି ନିଯୁକ୍ତିଦାତା କିମ୍ବା ପରିଚାଳକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ତରଫରୁ ଏକ ଅଯୌକ୍ତିକ କିମ୍ବା ଅପବ୍ୟବହୃତ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିରର୍ଥକ ବୋଲି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ, ତେବେ ନିଯୁକ୍ତିଦାତା କିମ୍ବା ପରିଚାଳକଙ୍କର କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ନଥାଏ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୁର୍ତ୍ତିମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ମାନର ସହ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିମନ୍ତେ ଏହି ଦୁଇଟି ନୀତିର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତାକୁ ଚର୍ଚ୍ଚନା କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଅଛୁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଆମକୁ ଲାଗୁନାହିଁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୁର୍ତ୍ତିମାନେ ଏହି ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କ ରାୟକୁ ଆଧାରିତ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବା କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକରୁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ନୀତି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ।

ଯେପରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଥିଲେ, ଏଥିରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ ଧାରା 21 (1) (iv) (c) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱର୍ ହିନ୍ଦୁର ଚକ ଏକ ବିପଜ୍ଜନକ ଯନ୍ତ୍ର ଥିଲା । ତେଣୁ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ଏହାକୁ ପରିବେଷ୍ଟିତ କରିବା ଏବଂ "ସେମାନେ ପରିବେଷ୍ଟିତ କରୁଥିବା ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଗତିଶୀଳ କିମ୍ବା ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ବାତଟି ସ୍ଥାନରେ ଥିଲା" ବୋଲି ଦେଖିବା ଏକ ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ ଯେପରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି, ଉତ୍ତରଦାତା ଯନ୍ତ୍ର ଉପରେ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ତଥ୍ୟଟି ଏହାକୁ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ରଖେ ଯେ ଏହି ଧାରାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଯନ୍ତ୍ରଟି ବିପଜ୍ଜନକ ଥିଲା । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯେ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧ ହୋଇନଥିବା ଯନ୍ତ୍ରରୁ ହେଉଥିବା ବିପଦ ଆଶଙ୍କା ଏକ ପୂର୍ବାନୁମେୟ ବିପଦ ଆଶଙ୍କା ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ଏହି ମାମଲାରେ ବିପଦ ଆଶଙ୍କା ପୂର୍ବାଭାସ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ କିମ୍ବା ଏହାକୁ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନାହିଁ ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଅନୁମାନ ଉପରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଶ୍ରମିକ ନିଜେ ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣକୁ ହଟାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନଥିଲା । ଆମେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଅନୁମାନ ଉପରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବୁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଏକ ଅପରାଧୀ ମାମଲାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରୀକରଣ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ଯଦି ସେ ଏପରି କରନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ନାହିଁ, ତେବେ ସେ ଦୋଷାରୋପିତ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଦୋଷସିଦ୍ଧିକୁ ଏହା ଯଥାର୍ଥ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବ ନାହିଁ । ଏହା ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଯାହାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ବିବାଦୀୟ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ । ଏହାପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 21 (1) (iv) (c) ଏକ ଖୁଲାପକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଛି ଏବଂ ସେହି ଖୁଲାପକୁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପାଦନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଶେଷରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅଧିନିୟମରେ ଏପରି କିଛି ନାହିଁ ଯାହା ସୂଚିତ କରେ ଯେ ବିଧାନମଣ୍ଡଳର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହା ଥିଲା ଯେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୁରକ୍ଷାକୁ ହଟାଇ ଦେଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅପରାଧୀଙ୍କୁ କୈଫିୟତ ମାଗିବା ନିମନ୍ତେ ଜଣେ ଦଣ୍ଡାଳକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ସତର୍କ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ କିମ୍ବା ଏପରି କରିବାରେ ତାଙ୍କ ବିଫଳତା ତାଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଦଣ୍ଡାଳକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିଛନ୍ତି, ଯଦି ସେ ଜାଣିନଥିବା ଅନ୍ୟ କେହି, ତାଙ୍କ ଅବଗତି, ସମ୍ମତି କିମ୍ବା ସହଯୋଗ ବିନା ଏହାକୁ ହଟାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଦାୟୀ ହେବେ ବୋଲି ବିଧାନ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଯେପରି

1963

ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

କେଠାଲାଲ

କେଠାଲାଲ ପଟେଲ୍

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ସେ କିମ୍ବା ଶ୍ରମିକ ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣକୁ ହଟାଇ ଦେଇଥିଲେ ବୋଲି ଏହା କୁହାଯାଇପାରିନଥିଲା, ତାହା ଏହାକୁ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲା ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କୁ ଦଖଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକ ସ୍ଥିର କରିପାରିନଥିଲେ ସେ ଏହାକୁ ହଟାଇ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ଏହା ଏପରି କିଛି ଥିଲା ଯାହା ଦଖଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷ ବାହାରେ ଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଏପରି ଅପସାରଣ ପାଇଁ ଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏହି ମତକୁ ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଦୋଷସିଦ୍ଧି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନରୁ ବିରୁଦ୍ଧି ଅଭିଯୋଗକୁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ ଧାରା 21 (1) (iv) (c) କେବଳ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ ଯେ ଏକ ଯନ୍ତ୍ରର ବିପଜ୍ଜନକ ଅଂଶକୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧ ଦ୍ଵାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ପରିବେଷ୍ଟିତ କରାଯିବ, ବରଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ "ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶଗୁଡ଼ିକ ଗତିଶୀଳ ଥିବାବେଳେ କିମ୍ବା ବ୍ୟବହୃତ ଥିବାବେଳେ" ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧ ଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯିବ । ଆମକୁ ଏହା ଭାବିବାର ଥିଲା ଯେ "ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ପରିବେଷ୍ଟିତ କରାଯିବ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଏହା ସୂଚିତ କରେ ଯେ ବାଡ଼ ସର୍ବଦା ରହିବା ଉଚିତ୍ । ତେବେ ଏହା କହି ଏହି ବିଧାନ କ୍ଷଷ୍ଟ ଭାବେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ରଖୁଛି ଯେ ଯନ୍ତ୍ର ଚାଲୁଥିବା ସମୟରେ ବାଡ଼କୁ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯିବ । ତାହା ହେଉଛି ଏକ ବିରୁଦ୍ଧି ଯାହା ଏଠାରେ ଘଟିଛି; କାମ କରିବା ପାଇଁ ଯନ୍ତ୍ର ଚାଲୁ ହେବା ସମୟରେ ସେଠାରେ ବାଡ଼ ନଥିଲା । ଏହା ଏକ ସ୍ଵୀକୃତ ତଥ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ଏହାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ ।

କ'ଣ କେବଳ ଏହି ତଥ୍ୟ ଯେ ଦଖଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକଙ୍କ ଅବଗତି, ମନ୍ତ୍ରଣାର ସମ୍ମତି ବିନା ଅନ୍ୟ କେହି ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ହଟାଇଥିଲେ, ସର୍ବଦା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ? ଆମେ ଏପରି ଭାବୁନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ବିଧାନ ଏହା କହେ ଯେ ଯନ୍ତ୍ର ଚାଲୁଥିବା ସମୟରେ ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣକୁ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ରଖିବା ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ସେ ତାହା କରିନାହାଁନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଏହା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି । ଆମ ପାଇଁ ଏହା କହିବା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ଯେ ପରିଚାଳକ କିମ୍ବା ଦଖଲକାରୀ ଆବଶ୍ୟକ ବାଡ଼ କିମ୍ବା ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏହା ଦେଖାଯାଏ ଯେ ବାଡ଼ କିମ୍ବା ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣକୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଛି, ତାଙ୍କୁ ଦାୟୀ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

ମନେକରନ୍ତୁ, କୌଣସି କାରଣରୁ ବାଡ଼, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ପରିଚାଳକ କିମ୍ବା ଦଖଲକାରୀ ଦାୟୀ ନୁହନ୍ତି, ହଠାତ୍ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥାଏ ଏବଂ ମାଲିକ କିମ୍ବା ଦଖଲକାରୀ ତାହା ଖୋଜି ବାହାର କରିବା ଏବଂ ବାଡ଼ ବଦଳାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଯନ୍ତ୍ର କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ବାଡ଼ହୀନ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଏହା ହୋଇପାରେ ଯେ ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ, ଏକ ବିଧାନ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅସମ୍ଭବତାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ସେହି ମାମଲା ଅଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ କିଛି ନାହିଁ । ଉତ୍ତରଦାତା କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଦେଇନାହାନ୍ତି ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସେ ଯନ୍ତ୍ର ଚାଲୁଥିବା ସମୟରେ ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣକୁ ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯାଇଛି କି ନାହିଁ, ତାହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରିବାକୁ ସେ କ'ଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଥିଲା କାରଣ ଏହା ଉପରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା । ସେ ସେହି ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ ଧାରା 21 (1) (iv) ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 92 ଅନୁଯାୟୀ ଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳତା ପାଇଁ ଜଣେ ଦଖଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ୱାଧୀନ ଥିଲା ବୋଲି ଏହି ଯୁକ୍ତି ସମର୍ଥନରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 101 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ କେବଳ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ହେଉଛି ତାହା ଯାହା ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆମ ମତରେ, ସେହି ପ୍ରଶ୍ନର ମୁକାବିଲା କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଏହା ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉନାହିଁ, କାରଣ ଉତ୍ତରଦାତା ଧାରା 101 ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କୌଣସି ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ ବୋଲି ଆମେ ଖୋଜି ପାଇଛୁ । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏହା ଥିଲା ଯେ ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣ ସହ କ'ଣ ହୋଇଥିଲା ତାହା ସେ ଜାଣି ନଥିଲେ ଏବଂ ଆମ ମତରେ, ଏହା ଆଦୌ କୌଣସି ପ୍ରତିରକ୍ଷା ନୁହେଁ ।

ତଥାପି, ଆମେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଏହି ଧାରାଟିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ । ଏହି ଧାରାରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଯଦି କୌଣସି କାରଖାନାର ଦଖଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧରେ ଦୋଷାରୋପିତ କରାଯାଏ, ତେବେ ସେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅଦାଲତରେ ଆଣିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ଯାହାଙ୍କୁ ସେ ପ୍ରକୃତ ଅପରାଧୀ ଭାବରେ ଦୋଷାରୋପିତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯଦି ସେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସନ୍ତୋଷଜନକ ପ୍ରମାଣ କରନ୍ତି

1963

ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

କେଠାଲାଲ

କେଲାଲାଲ ପଟେଲ୍

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ଯେ (a) ସେ ଅଧିନିୟମର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାକୁ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ୟକ୍ ତତ୍ପରତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, ଏବଂ (b) ଉକ୍ତ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ଅବଗତି, ସମ୍ମତି କିମ୍ବା ମନ୍ତ୍ରଣା ବିନା ଉକ୍ତ ଅପରାଧ ଘଟାଇ ଥିଲେ, ତେବେ ସେହି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ ଏବଂ ଦଣ୍ଡଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ । ତେଣୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ, ତାଙ୍କ ଅବଗତି, ସମ୍ମତି କିମ୍ବା ମନ୍ତ୍ରଣା ବିନା ଅନ୍ୟ କେହି ବାଡ଼ ହଟାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଯଦି ଦଣ୍ଡଲକାରୀ କିମ୍ବା ପରିଚାଳକ ପ୍ରମାଣ କରନ୍ତି, ତେବେ କେବଳ ଏହା ତାଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ତାଙ୍କୁ ଆହୁରି ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ସେ ଏହି ଅଧିନିୟମର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାକୁ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ୟକ୍ ତତ୍ପରତାର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ପରି ଏକ ମାମଲାରେ ଏହାକୁ ବୁଝାଇବ, ଯେ ସେ ଏହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ସମ୍ୟକ୍ ତତ୍ପରତାର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁ ବାଡ଼ ଦେଖିବା ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଥିଲା ତାହା ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯାଇଥିଲା, ହଟାଯାଇନଥିଲା । ଆମକୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ଯଦି ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମ୍ୟକ୍ ତତ୍ପରତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ଅନ୍ୟ କେହି ବାଡ଼ ହଟାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି ସେ ପ୍ରମାଣ କରିପାରିବେ, ତେବେ ସେହି ତତ୍ପରତାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ସେ ପ୍ରମାଣ କରିପାରିନଥିଲେ ଯେ କିଏ ଏହାକୁ ହଟାଇ ଦେଇଛି । ଯଦି ଏପରି ହୋଇନଥାନ୍ତା, ତେବେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଥିବା ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବିଫଳ ହୋଇଯାଇଥାଆନ୍ତା ।

ଏହି କାରଣରୁ ଆମେ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ବିଦ୍ବାନ ବିଚାରଣ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ମତ ସହିତ ସହମତ ହୋଇପାରିବୁ ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ ଆମେ ଏହି ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛୁ ଏବଂ ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରୁଛୁ ଏବଂ ଧାରା 21 (1) (iv) (c) ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥିବାରୁ ଧାରା 92 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରୁଛୁ । ଆମେ ତାଙ୍କ ଉପରେ 200 ଟଙ୍କାର ଜରିମାନା ଲାଗୁ କରୁଛୁ । ଖୁଲାପରେ ସେ ଏକ ସପ୍ତାହର ସାଧାରଣ କାରାବାସ ଭୋଗ କରିବେ ।

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

1963

ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ଜେଠାଲାଲ

ଚେଲାଭାଇ ପଟେଲ୍

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

“ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।”

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,

ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ